עין משפט
נר מצוה

כי קאמר ר"מ בנדר בנדבה לא קאמר. דקרא לא איירי אלא בנדרים ולא בנדבה: והקתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן. דאלמא שהכשרים נודרים והכי מצית לאוקמי כר"מ: ומתרצינן תני נדב. ופירשו רבותי דהך קושיא בדין הוא דהוה מצי לאקשויי לה אגופא דמתני' דהא מתני' משמע שאין הכשרים נודרין מדקתני כנדרי כשרים לא אמר כלום ובתר הכי קתני נדר אלא דמשיקלא דייק מתני' גופא דמפליג בין נדר לנדבה מני ובתר דאוקי לה כר"מ דייקינן היכי קתני נדר ואינו נראה לי אלא ה"ק בשלמא אי לא מוקמינן לה כר' מאיר מצינן לפרושי דנדר של כשרים מתוך שהוא ברצון גמור וכשר הדבר לעשות כן נדבה מקרי ואע"ג דאי אמרינן הכי לא שמעינן ליה להא דמפליג בין נדר לנדבה וגבי אמרי' בפשיטות מאן הוא דשני ליה בין נדר לנדבה לעיל אמרינן הכי משום דקושטא דמילתא היא אבל השתא גופיה דקי לה לאידך גיסא ונימר דלאו רבי מאיר היא ולא שני לן בין נדר לנדבה ומתרצא מתני' שפיר אלא אי אמרת רבי מאיר היא היכי מיקרי נדר דקרבן נדבה והרי כיון שאין הנדר ראוי לכשרים אי אפשר שיקרא נדבה: נדבה נמי דלמא אתי בה לידי תקלה. דאע"ג דאמר הרי זו דלמא פשע ומאחר להביא יותר משלש רגלים: כהלל הזקן. אם אמר על בהמה המונחת בעזרה שתהא כשרים נדר מקרבן אסרי כשמים שבשלין באותן בעזרה ומקדישן הופה כלכך שהיה עושה הלל הזקן: מביאה חולין לעזרה. לאו בעזרה ממש שאסור להביא חולין לעזרה אלא בפתח העזרה: נדבה דנזירות מאי איכא למימר. כלומר שלך כשרים מתנדבין נזירות והא איכא למימר דלמא אתו לידי תקלה: ה"ג כשמעון הצדיק ולא גרסי' סבר לה והכי פירושא דכל שנדר מתוך ענין זה כל כך נוטחו רעיה דליכא למיחש לבא לידי תקלה: אשם מיד טמא...

תורה אור

כי קא"ר מאיר בנדר בנדבה לא קאמר והא קתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן תני נדב בנזיר ובקרבן מאי שנא נודר דלא דלמא אתי בה לידי תקלה נדבה נמי לא דלמא אתי בה לידי תקלה כהלל הזקן דתניא *אמרו על הלל הזקן שלא מעל אדם בעולתו כל ימיו מביאה כשהיא חולין לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחטה הניחא נדבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי איכא למימר סבר לה כשמעון הצדיק *דתניא אמר (רבי) שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים אמרתי לו בני מה ראית להשחית את שערך זה הנאה אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם אמרתי לו רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה העבודה שאגלחך לשמים מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו בני כמוך ירבו נוזרי נזירות בישראל עליך הכתוב אומר °איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' מתקיף לה רבי מני מאי שנא אשם נזיר טמא דלא אכל דאתי על חטא כל אשמות נמי לא ליכול דעל חטא אתו א"ל ר' יונה היינו טעמא כשהן תוהין נוזרין וכשהן מטמאין ורבין עליהן ימי נזירות מתחרטין בהן ונמצא מביאין חולין לעזרה אי הכי אפילו נזיר טהור נמי נזיר טהור לא דאמיד נפשיה דיכול לנדור ואבעית אימא אפילו

כי קאמר ר"מ (א) בנדר. אסור בלשון נדרים הוא דקאמר אבל בנדבה לא אמר. והיינו מתני' דקתני כנדבתם דכשרין נדרי בל' נדבה: והא קתני כנדבותם נדר כו'. דמשמע דבלשון נדר קאמר. דלמא אתי בה לידי תקלה. דכי אמר בל' נדר הרי עלי קרבן אתי בה לידי תקלה דעבר משום תאחר: נדבה נמי. כי אמר הרי קרבן אתי בהו לידי תקלה לידי ג' ועבודה א] אבל בבל תאחר לא ... היכא דאיתא בי גזא דרחמנא איתא [כהלל]. מתני' דקתני נדבה ... כגון דעביד כהלל דמקדישה ... דהו לא אתי בה לידי מעילה: ... דנזירות מאי איכא למימר. הכי ... דלא ליתי לידי תקלה דקתני ... בנזיר דמותר דכשרים מתנדבי ... בנזירות: סבר לה כשמעון הצדיק ... דמנזיר לשם שמים כלומר ... שמעון הצדיק: לא אכלתי אשם ... טמא. דנזיר שמיטמא מביא ... ואח"כ מונה ימי נזירות אחר ... אשם לא אכל ומשמא מגרע ... בא לפני אדם אחד. שבא ... קרבן נזירותו ולגלח שערו: ... יצרי עלי. מתוך שראיתי ... כל כך נאה נתגבר עלי יצרי ... להביאני לידי מעשים רעים ... מן העולם: אמרתי לו. כך ... בעצמו: עליך הכתוב אומר ...

תוספות